

Veiklos planas namuose 2020.03.24

Ryto ratas

Rytą pradėkime nuo mankštos ir savaitės dienų pakartojimo.

Pirmadienį aš ką nors apkabinu.

Antradienį aplink kambarį einu aš du kartus.

Trečiadienį pasieksiu aš kojų pirštus tris kartus.

Ketvirtadienį darau aš keturis pritūpimus.

Penktadienį ne poilsiui skiriu, o rankas kaip malūnas suku.

Šeštadienį darau šešis šuoliukus,

O sekmadienį gulu ir stoju septynis sykius.

Apžiūrėkite ir pakeiskite savo kalendoriuje dienas. Papasakokite vaikui, kad dar skaičiuojame mėnesius ir metus, taip pat metų laikus.

Pažiūrėkite senosios animacijos filmuką apie mėnesius.

<https://www.youtube.com/watch?v=Z4qQ-kZnsa0> arba

<https://www.youtube.com/watch?v=TUTJ4x3tITg> (nauja versija, ne animacija). Arba perskaitykite pasaką :

Apie našlaitę ir dvylika brolių

Lazdynų Pelėda

Išspausdinta „Pavasaryje“, 1912 m., Nr. 8

Pasaka

Buvo kitąsyk našlaitė. Negudrus buvo jos gyvenimas, žinoma, kaip našlaitės: žmonėms pykčiui numesti, pasijuokti ir sunkiausiam darbui dirbti.

Našlaitė, dievui savo vargus pavesdama, kantriai kentėjo nuo savo globėjų ir likimo smūgius; paliepimus pildė, niekad neatsisakė, o kada labai koks sunkus darbas jai pateko, tyliai sakydavo:

- Padėk man, dievuli!

Niekas niekada nematė dievulio padedant mergaitei, tik stebėjosi visi, kad ką tik paliepsi, išpildo mergelė. Ar tai į stakles sėdo, ar prie ratelio, ar siūti paėmė, - nė viena mergaitė tiek nepadarė, kaip vargšė našlaitė savo juodomis liesomis rankomis.

Tarnavo ji pas vieną labai nedorą bobą, visam sodžiuoj šlovinamą kaip pikčiurną, kuri dar dvi dukteris visai į save panašias turėjo, ir visos trys ėdė našlaitę kaip įmanė, katra savo priežastį turėdamos.

Viena duktė negraži buvo, antra baisiausia tinginė; viena pavydėjo našlaitei skaistumo, antra darbe pasisekimo, o senė pikčiurna nekentė už tai, kodėl jos dukterys ne tokios!

Žinia po svietą pasklido, priaugus merginoms, piršliai važiuoti ėmė. Kas iš kur atvažiavo, nei į tą, nei į tą, tik į našlaitę kibo.

Užsiuto pikčiurna ir nutarė nunovyti našlaitę, bet taip, kad neįkliūtų.

Užėjo žiema, speigai baisūs, net tvoros braška. Pavakariop užsimanė viena iš dukterų žibučių žiedų.

- Numirsiu, jeigu nepristatysi, - sako motinai.

O, mat, susitarusios buvo. Ir sako pikčiurna našlaitei:

- Eik į girią paieškok. Svetas tave gudria skelbia, parodyk savo gudrybę! Bet neradus tuščiomis rankomis nedrįsk pareiti!

Susirūpino mergelė: taip šalta lauke, o jos drabužėliai menkučiai. Užsimetė skepetėlę ir išėjo pro duris.

Visur balta, spragčioja sušalęs sniegas, - kur čia rasti žiedus!

- Mirtį rasiu, - mąsto sau mergina, ir pažvelgė į žvaigždėtą dangų: - Susimilk ant manęs, dievuli!

Eina mišku: visur gilus sniegas, eglės ūžia, šniokščia, viršūnėmis linguodamos, tartum dūsauja, stebisi...

Žiūri našlaitė - tolumoje, girios tankmėje, spykso žiburėlis, ir ėmė stačiai eiti ant tos ugnelės.

Eina, eina, ir priėjo lygumą girios tankmėje, tos girelės viduryje sausų šakų sumesta šusnis dega kibirkščiudama linksmi, o apie ugnį sėdi dvylika vyrų visokio amžiaus, o vienas iš jų senas, žilas, ilga barzda, lygu sniegas baltas.

Priėjo našlaitė, dievo vardu pasveikino ir pasišildyti prie ugnelės prašosi.

- Sėskis, dukrele! - tarė senelis. - Kokia gi bėda išginė tave šiokiu šalčiu, šiokiu laiku girion? - klausia.

Mergaitė ėmė verkti ir pasakojosi nuo širdies seneliui, kaip jai globėja pikčiurna liepė eiti žolynauti ir uždraudė tuščiomis rankomis grįžti.

- Neverk, mažyte, duosim rodą²! - ir, atsigręžęs į vieną jauną gražų vaikina, tarė:

- Klausyk tu, Geguži brolyti, suglobk tą vargšę!

Praskleidė Gegužis savo žaliąjį apsiaustą, šilima pasklido, sniegas girelėje nutirpo, ir begalės žibučių pražydo.

- Skinkis sau, mergele, - sako jaunikaitis.

Ir skynė, skynė, didžiausią glėbį priskynė, priskynus ėmė visiems dvylikai vyrų dėkoti, o nudėkojus užklausė:

- Kas tokie esate, pasakykit, kad žinočiau, už ką dievulio melsti.

- Mes esame dvylika brolių, pavardės visų - mėnesiai, vardus katras sau turime, visi Metų sūnūs. Vardai mūsų Sausis, Vasaris, Kovas, Balandis, Gegužis, Birželis, Liepys, Rugsėjis, Rugsėjis, Spalis, Lapkritis ir jauniausias brolis – Gruodis.

Nustebo mergaitė, dar nudėkojo, žemai visiems pasilenkė ir nuėjo atgal savo keliu.

Nustebo pikčiurna ir klausinėjo, kur tokių žolių gavo, o mergina pasakojo viską, kas nutiko, kaip buvo.

Rytojaus metą, sulaukus pavakarės, užsimanė pikčiurnos duktė žemuogių.

- Eik paieškok, bet neradus nesirodyk! - tarė pikčiurna.

Ir nuėjo našlaitė. Eina, eina, vėl į tą pačią vietą nuėjo, pas ugnelę atsisėdo ir vėl seneliui savo bėdą apsako.

- Klausyk, Birželi broleli! - sako senis į kitą jaunikaitį: - suglobk tą vargšę!

Atsikėlė Birželis brolelis nuo ugniavietės, rankomis nuo kelmų pabraukė šalin sniegą, ir beveizint išskleidė žemuogės lapelius, pražydo žiedeliai balti, o čia ir uogos užraudonavo - didelės, skaisčios.

Ranka mergelė, renka, beveizint puodelį pririnko; aukšlį iš tošies pasidarė ir tą pririnko; pririnkus visiems broliams nudėkojo, žemai prieš visus nusilenkė ir atgal savo taku namon nuėjo.

Nusistebėjo pikčiurna, uogomis apsidalijo, našlaitei nė vienos nedavė, ir besigardžiuodamos visos trys savo tarpe kalbasi:

- Bene mes kitokios - išsišvieskim ir eikim. Jeigu ant tos nuplyšėlės susimylėjo, mumis, kai pamatys išsišvietusias, greičiau pamylės!

Išsirėdė, išsigražino, ir visos trys miškan nuėjo, negalėdamos susitarti, ko brolių prašyti.

Pinigų pirmiausia prašyti susitarė, paskui - prašyti karolių, žiedų ir viso ko, ką pasiseks išgauti.

Eina, eina, į našlaitės apsakytą vietą užėjo: sėdi sau pas ugnį dvylika brolių - dvylika mėnesių.

- Ėjome pasivaikščioti ir užėjome pas jus paviešėti.

- Gerai, gerai, - sako senis, rūščiai žiūrėdamas į ponias iš paniūros ir, nuo ugniavietės pasikėlęs, tarė:

- Eikim, mielos viešnios. Ką užsitarnavote - gausite.

Eina paskui senį visos trys ir išėjo į tyrą lauką; čia senis praskleidė savo baltą apsiaustą ir susijuokė. Suūžė sušvilpė audra, žemė tartum su dangum sumišo, šiaurinis vėjas kvatojo, kvatojo...

Įdarbino senis visas piktadares sniegą kasti per amžių amžius, ir jų daugiau niekas nebematė.

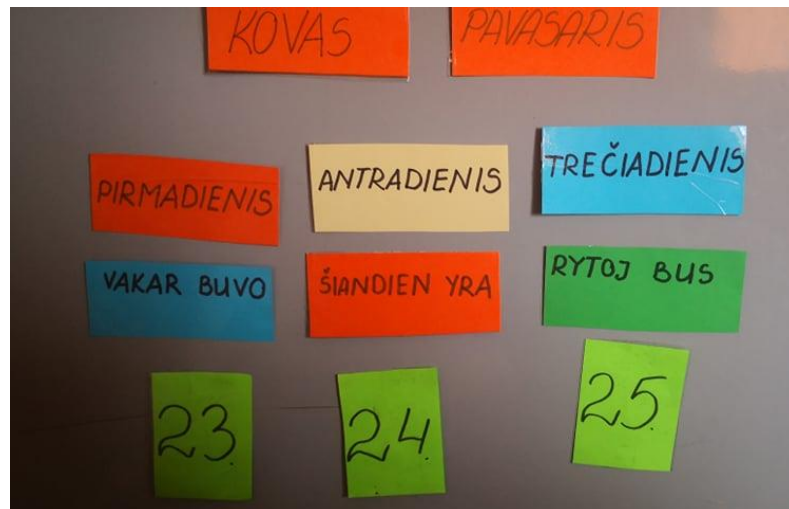
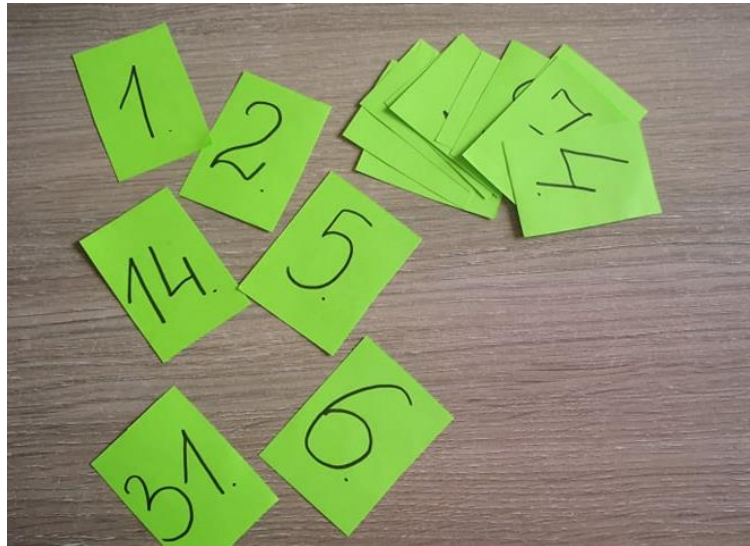
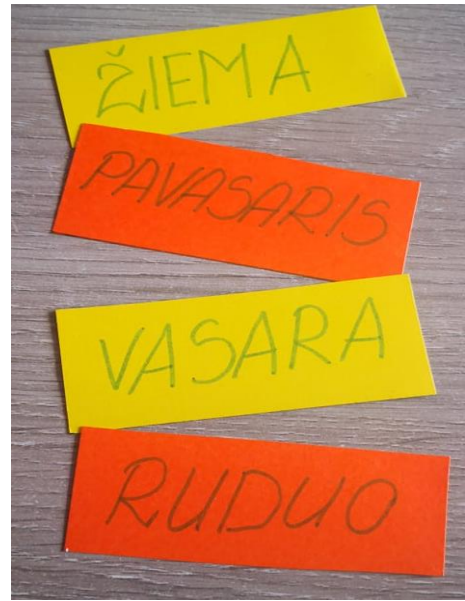
Našlaitei paliko troba ir turtai. Neilgai trukus, dievulis jai davė gyvenimo draugą, jauną vaikina, kunigas juos bažnyčioje palaimino, rankas surišo, ir gyveno laimingai vargšė mergelė, dabar žmonelė. Svietas ir dievulis džiaugėsi taja pora, ir po šiai dienai džiaugiasi.

Ir aš vestuvėse buvau, midų ir alų geriau, per barzdą varvėjo, dantys neregėjo.

Siūlomos veiklos:

- Aptarkite pasaką.
- Pasakykite, kad pasaka parašyta 1912 metais, todėl ir kalba atrodo keista. Paskaičiuokite, kad šiai pasakai jau net 108 metai.
- Paklauskite, kodėl mėnesiai buvo geri našlaitei ir tokie pikti ant pamotės ir jos dukrų?
- Gal vaikas atspėtų, kodėl vyriausia brolis Sausis, o jauniausias – Gruodis?
- Pasiūlykite vaikui pabaigti gaminti jūsų kalendorių.
- Iškirpkite 12 stačiakampių mėnesiams, 4 stačiakampius metų laikams, vieną didesnę – ant kurio užrašysite metus ir 31 kvadratą – mėnesio dienoms.
- Ant visų lapelių užrašykite pavadinimus – leiskite vaikui nukopijuoti ar apvedžioti jūsų parašytus žodžius. (3 metų vaikams leiskite papuošti lapelius, o užrašykite jūs). Nebūtina visko daryti vienu prisėdimu. Galite sutarti – padarom mėnesius, tada eikime pagaminkime pietus/ sudėliokime dėlionę, važiuojam į mišką, kur nebus žmonių ar pan., o tada pabaigsime.
- Visus pagamintus lapelius surūšiukite, sudėkite į atskirus vokelius, o esamą mėnesį, metų laiką bei dienas suklijuokite į kalendoriui paskirtą vietą.

Pvz.:

Parengē mokytojos Renata Grėbliūnė, Violeta Zainėkovskaja